

A NAGY TESTVÉR ÁRNYÉKÁBAN

Az újjáépített Dagály Strandfürdő

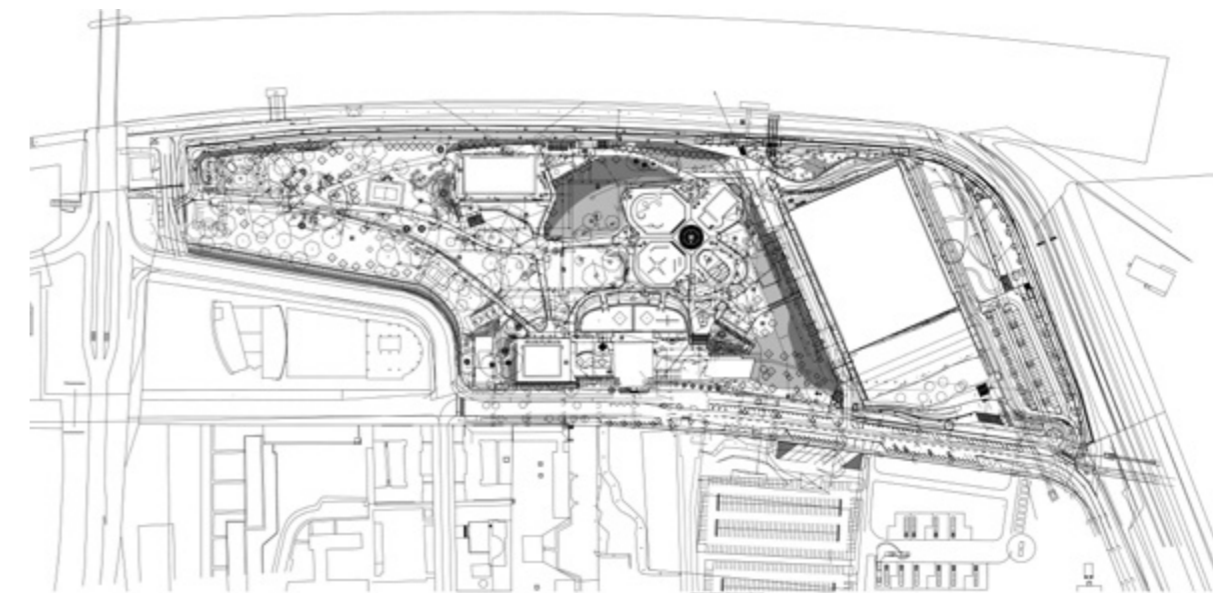
*Szöveg: TORMA TAMÁS
Építészet: LEAN TECH MÉRNÖKIRODA KFT.
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS*





« Új homlokzaton a régi, de felújított neonfeliratok.

Felújított és új épületrészek kapcsolódása.



A DAGÁLY EDDIGI HETVEN ÉVÉBEN VOLT ARANYLAVÓR ÉS SZABADSÁG STRAND-FÜRDŐ, PROLILAVÓR ÉS NÉPFÜRDŐ – ÉS PERSZE NÉPFÜRDŐ IS, HISZEN AZ ELŐTTE FUTÓ UTCA NÉVADÓJA IS (VAGY FORDÍTVÁ?). UTÓBBI SOKÁIG CSAK EGY FÉL-REESŐ, ELKERÜLŐ ÚT VOLT – IGAZ, ÉVTIZEDEKIG ITT VOLT A FŐVÁROSI FÜRDŐVÁLLALAT KÖZPONTJA IS –, AZTÁN HIRTELEN KÖRBE ÉRTE A VÁROS.

Nagyobb lett vagy kisebb? Volt ebből némi számháború is, mivel sokan fájalták a régi Dagály megszünetét (indirekten utálva így a léptéktrendezést hozó Duna Arénát), de ami előtte volt, azt tényleg csak volt. Az Aréna például jótékonyan kitakarja a képből az északra tumorként növekedő neo-lakópark/telepet..., de teljesen nyilvánvaló, hogy elképesztő méretei itt, a közelben elképesztőek igazán. Egy strand ugye, nem égben törő kabusairól híres: laposan zöldelő gyepek, kéklő

medencék, továbbá valami dévaj lazaság, ami a város közepén fürdőruhára vetkőző emberekkel mintha képes lenne kilépni a város közepe nagyon is reális tér és idő koordinátái közül is... Persze ehhez nekünk is strandolónak kellene átalakulnunk, de ez kívülállóként nehéz. Itt az Aréna északról lehatároló óriástömbje legalább akkora realitás, mint a lényegében a termálbickolótól és a 25 méteres medencétől pár méterrel kanyargó Árpád híd felhajtója. Ugyanakkor ma már a népfürdő sem úgy népfürdő, ahogyan azt 1948-ban elképzelték, amikor ezt a strandot



A LEGNAGYOBB VÁLTOZÁS, HOGY A STRAND ÚJABB ÉPÜLETEKKEL GAZDAGODOTT



tízezer ember befogadására és olcsó népszórakoztatásra megnyitották a kitüntetett munkáskerületben. De ha már itt tartunk, a Dagály története is kacsaringósabb: 1943-ban a világháború miatt amúgy félbemaradt Árpád híd tervezése/építése közben találták meg azt 41,5 °C-os termálvizet, amire aztán a fürdő települt. Ahogy mondani szokták, már a rómaiak is..., igen, már ők is ráleltek azokra a meleg vízi forrásokra, amelyek a Rákos-patak torkolatánál a valaha Fürdő néven nevezett szigeten fakadtak (és amit az aquincumi légiós tábor lakói, illetve a Duna keleti oldalán felállított ellenerőd katonái használtak). Ez az erőd – a *Transaquincum* – ma is valahol a Dagály alatt nyugodva jelzi az idők állandó változását, ahogy a Fürdő-sziget is eltűnt a Duna későbbi szabályozásával – a melegforrások

azóta is a folyó fenekéről buzogtak fel. Mindezt ma csak odaképzélni lehet az augusztus közepén megnyitott új Dagály kulisszái mögé. Az Aréna árnyékában természetesen ez sem lehet már nem korszerű: a legújabb strandtrendeket követve modern, komplex népszórakoztató intézmény lett, amibe a termálfürdő és uszodai medencék éppúgy beletartoznak, mint a brüggölő, a játszótér vagy a szabadtéri kondigépek. Alaposan megritkult a korábbi, kissé vadregényesen túlnőtt ősfás park, frissen-steril még az egész, viszont csak egy törzsdagályos tudná pontosan érzékelni, hogy a területe is az egyharmadával csökkent. Megújítva őrizték meg az egykori neonfeliratáról híres főépületet (a mostantól a téli bejáratot jelentő tömb fölül eredetileg Szabadság volt kanyarítva a kék

^ Előtérben a pillangómedence részlete, középtérben a termál- és lubickolómedence, a háttérben a felújított fogadóépület és a 25-ös medence.

« Duna Aréna a pillangómedencék felől.



« A Duna Arénát és a Strandfürdőt összekötő zárt hídépület.

▼ „Ülőfal” a 25-ös medencénél.





Korábbi állapotok, egyes átépítések, bővítések:

Dagály Strandfürdő, egykori Szabadság Strandfürdő tervezői:

DARVAS LAJOS, KÖRNER JÓZSEF (1948)

A főépület tervezői: KÁSA ZOLTÁN, TÖKÉS GYÖRGY (1961)

Az 50-es medence átadása: 1956 (1990-BEN FELÚJÍTJÁK)

Gyógyfürdő státusz: 1970-TŐL (IDE VEZETIK ÁT A SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ TERMÁLVIZÉT)

A 25-ös medence átadása: 1983

Pillangómedencék átadása: 2000

Gomba- és veseformájú medencék (A Duna Aréna építésekor elbontották): 2002

Jelen felújítás-fejlesztés:

A Dagály Strandfürdő területe (megközelítőleg): 59 250 m²

Tervezés éve: 2016-17

Átadás éve: 2018

Építéset, belsőépítéset, generáltervezés: LEAN TECH MÉRNÖKIRODA KFT.

Projektmenedzser: BARABÁSI LEVENTE

Építész vezető tervező: VÖRÖS BALÁZS

Munkatársak: SZÜLE PÉTER, KELEMEN PÉTER, KOVÁLCSIK DÓRA, BIRÓ MÁTÉ

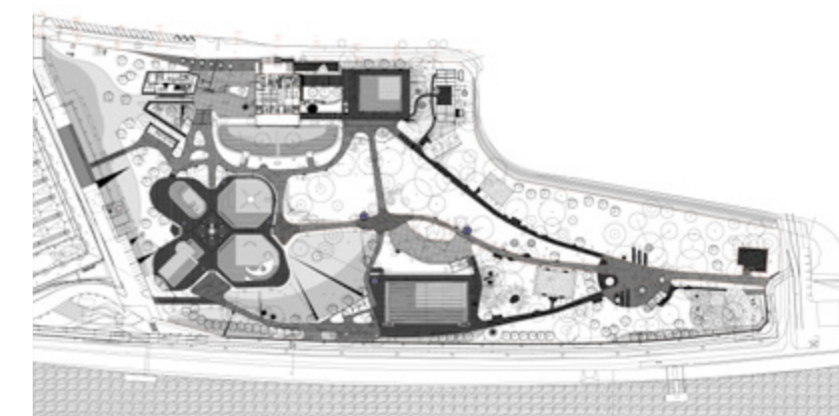
Ügyvezető: KESZTHELYI KRISTÓF

Környezetrendezés: ANDAHÁZY LÁSZLÓ (PANDAPONT KFT.)

Épületvillamosság, gyengeáram, villamos közelművek:

ÜVEGES ZOLTÁN (ARTREA CONSULTING KFT.)

Generálkivitelező: MARKET ÉPÍTŐ ZRT.



neoncsövekből, aztán a ma is látható Dagály – az eredeti épületet még Darvas Lajos és Körner József tervezték, utóbbi Hajós Alfréd tanítványa volt), de a legnagyobb változás, hogy a strand újabb épületekkel gazdagodott. Mindez az utcafrontra összpontosul – a strandbelső gyepebe csak hangsúlyozottan alacsony faépítményeket telepítettek –, és egy enyhén cikcakkozó, fedett nyaktag az Arénával is összeköti (ugyanakkor különös, ahogy a Duna Arénához kapcsolódó szabadtéri lépcső, út ma még láthatóan a semmibe vezet). A régi irodaépület helyére épült új épületszárnyban wellness- és gyógyászati részleg is működik majd, ugyanis a Dagály gyógyfürdő is egyúttal – az üzemeltetők egyenesen a Margit-szigetről és a Széchenyit tápláló

hővízforrásból egészítik ki a helyi Béke-kút csökkenő termálvízhozamát. (A wellnessben finn- és infrasauna, tepidárium és masszázs, a gyógykezelések között pedig a nagyfrekvenciás kezelésektől a kádfürdőkig, magneto- és elektroterápiáig sok mindent lehet majd igénybe venni.) Tekintetünket viszont fordítsuk még vissza a strandra: ugyan 2500 főre tervezték, de nem lesz soha tömegstrand. Viszont a strandok fejlődési irányainak megfelelően sokkal sportosabb (pillangómedence, labdapályák, szabadtéri kondieszközök), miközben az élményfaktor is a többféle játszótértől az élménymedencékig differenciálódik. Megemelték az 50 méteres medencét, továbbá mélyítették is (220 centiméteres lett), újjáépítették

a 25 méterest is, és ugyan néhány korábbi medence eltűnt, de ezt nem nagyon érzékelni. Azt viszont igen, hogy a tervezők a funkciókiosztás mellett újraszabták a Dagály designját is. Ugyan sok megmaradt a legutóbbi felújítás korszakának színes, játékos vagy tradicionálisan játékoskodó eleméből, de például az új játszótéri felszerelések, a VPI betonmanufaktúra hangsúlyosan cool *CROMA* padrendszer (amivel egyébként 2016-ban közönségdíjat kaptak az Architizer A+Awards szavazásán), vagy éppen Szőke Gábor Miklós állatszobraival (kékbálna, cápa) már sokkal jobban illeszkednek a Nagy Testvérhez, és az onnan is ismert, egyre határozottabb kontúrokat öltő NER modernizmushoz.

*A MARGIT-SZIGETRŐL
ÉS A SZÉCHENYIT TÁPLÁLÓ
HÉVÍZFORRÁSBÓL
EGÉSZÍTIK KI
A HELYI BÉKE-KÚT
CSÖKKENŐ
TERMÁLVÍZHOZAMÁT.*

^ A Strandfürdő helyszínrajza.

« A strandok fejlődési irányainak megfelelően sokkal sportosabb lett a Strandfürdő, miközben az élményfaktor is a többféle játszótértől az élménymedencékig differenciálódik.